

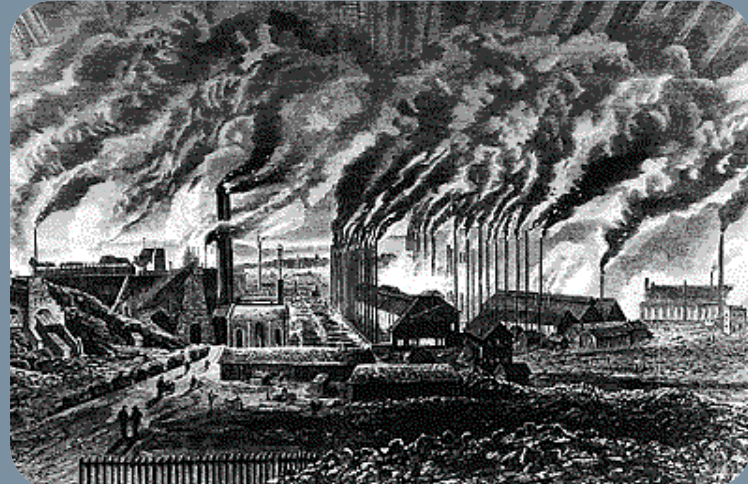
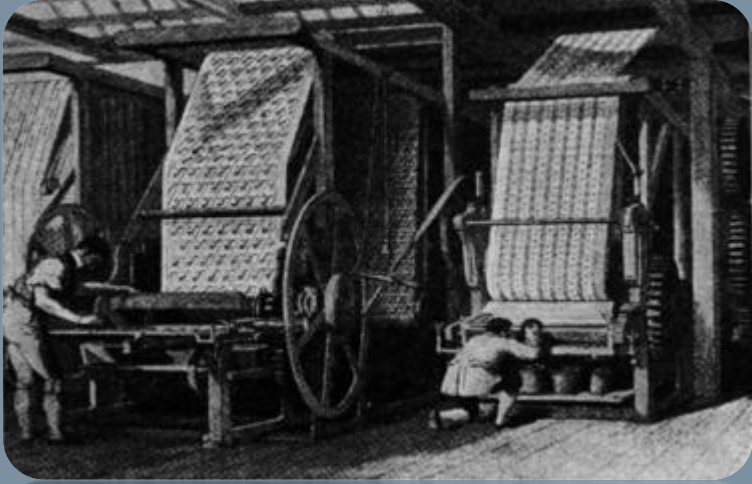
SANAYİ İNKILABI

Kol gücünden makine gücüne

7.2.3. Avrupa'daki gelişmelerle bağlantılı olarak Osmanlı Devleti'ni değişime zorlayan süreçleri kavrar.

SANAYİ İNKILABI

18. yüzyılda ilk olarak İngiltere'de başlayan, daha sonra diğer Avrupa ülkelerine yayılan, etkileri bakımından tüm dünyayı sarsan önemli bir olaydır.

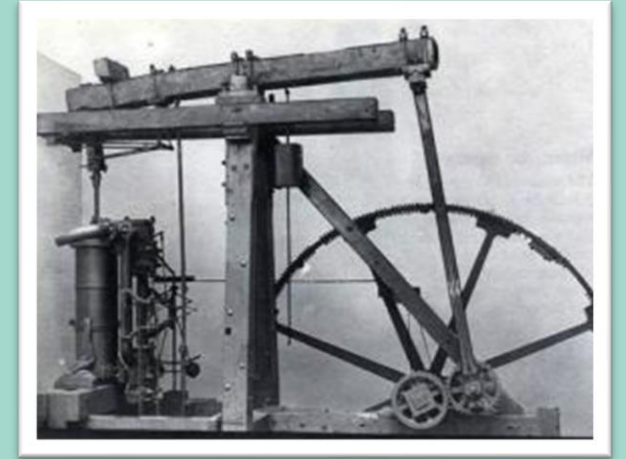
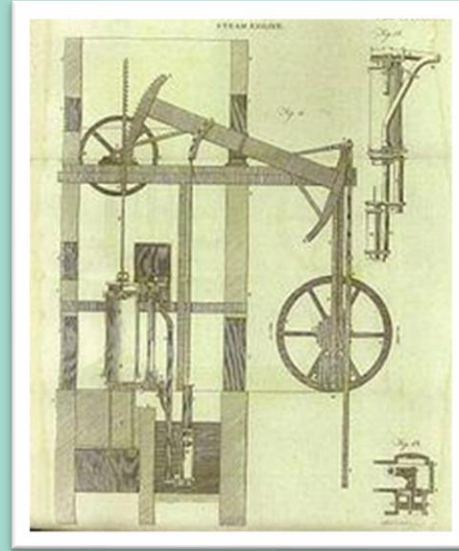
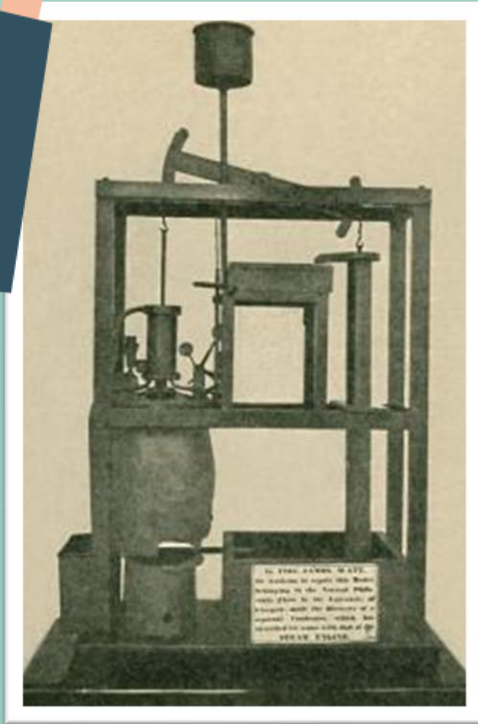
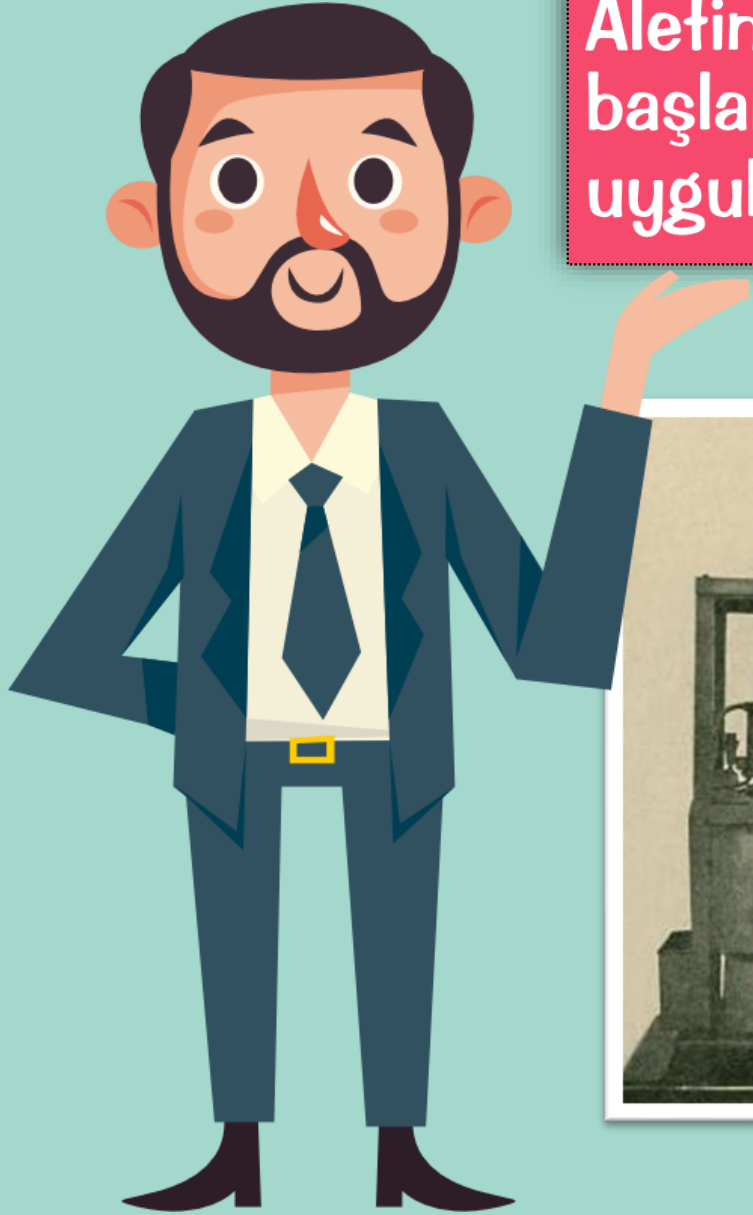
Sanayi inkılabı nedir?

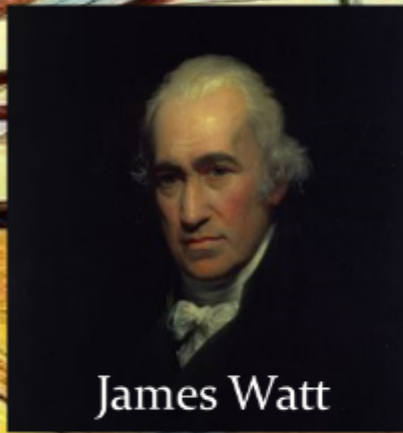
El tezgahlarından fabrika sistemine, tek tek üretimden seri üretime geçişi, insan emeğinin yerini, makinaların almasını ifade eder.

18. yüzyılın ikinci yarısında İngiltere'den başlayarak diğer Avrupa ülkelerinde de yaşanmıştır.

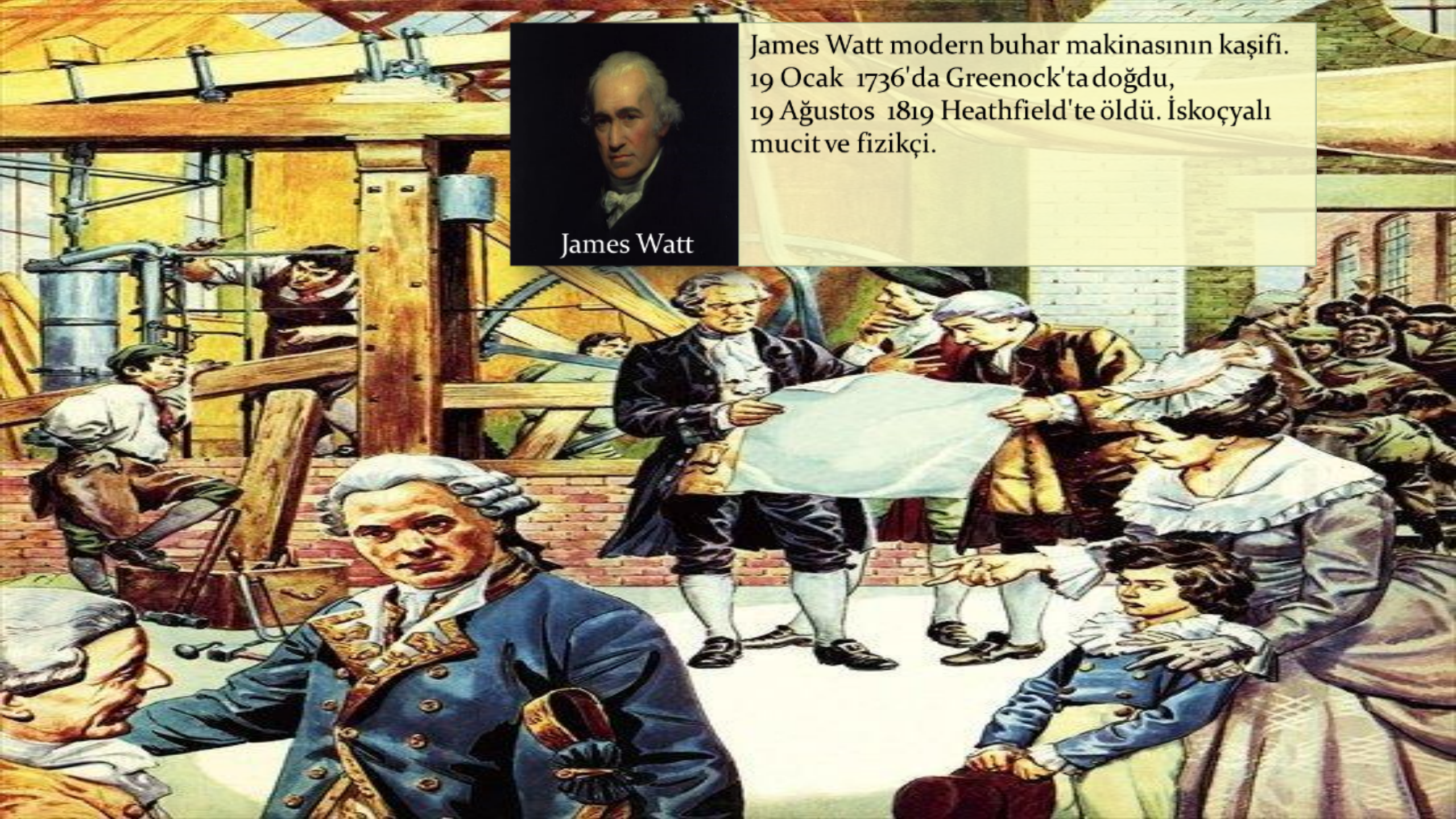
Aletin yerini makinanın alması demek olan bu devrimin başlamasında ilk önemli etken *buhar gücünün* sanayide uygulanmasıdır.

James Watt

James Watt modern buhar makinasının kaşifi. 19 Ocak 1736'da Greenock'ta doğdu, 19 Ağustos 1819 Heathfield'te öldü. İskoçyalı mucit ve fizikçi.

Kısaca İngiltere fabrika
kuracak ekonomik
güce sahiptir.

İngiltere fen ve mühendislik alanındaki çalışmaların en büyük destek ve teşvik bulduğu yerdir.

Kömür ve demir yataklarının zenginliği, icatları tespit eden ve koruyan milli bir patent sisteminin kurulmuş olması gibi nedenler de Sanayi inkılabını İngiltere'de başlamasında etkili olmuştur.

SANAYİ İNKILABININ NEDENLERİ

Rönesans ve Reform hareketlerinin yol açtığı Özgür düşünce, bilim ve teknik alanda gelişmelere Ortam hazırladı.

Coğrafi Keşiflerin başlattığı sömürgecilik hareketleri ile Avrupa zenginleşti. Teknik gelişmelerin üretim alanına uygulanmasıyla da endüstri devrimi doğdu.

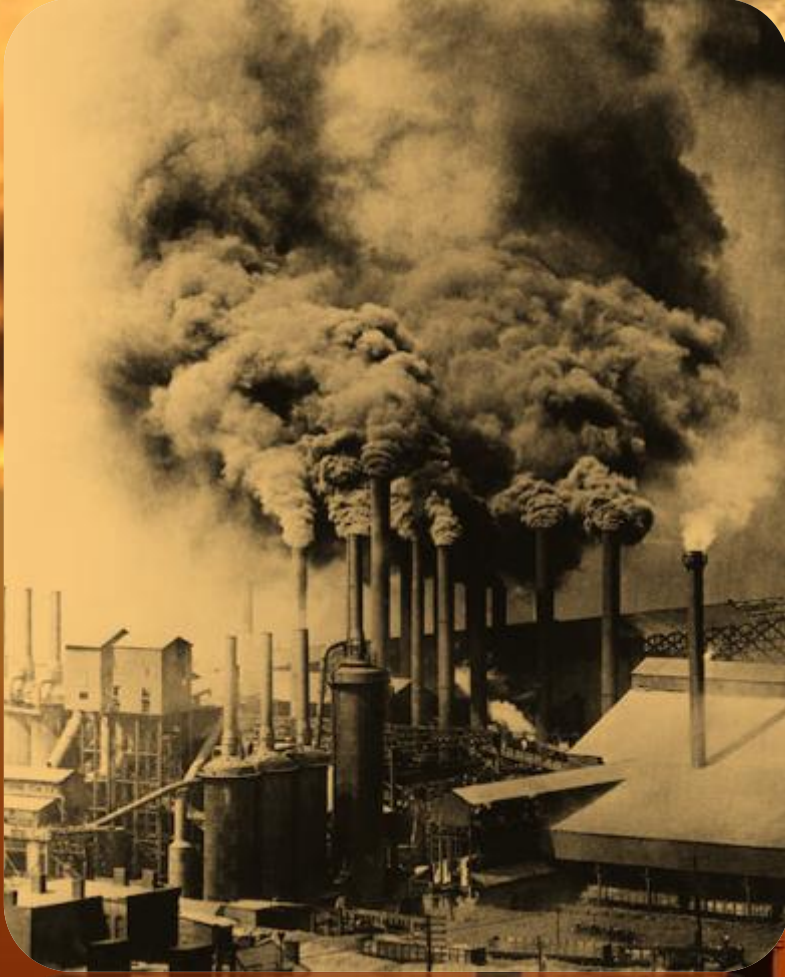

Küçük atölyeler kapanmış, bunların yerlerine ucuz ve kaliteli mallar üreten fabrikalar kurulmuştur.

Sanayi İnkılabıyla birlikte Çevre Kirliliđi arttı

Kurulan birçok fabrikada daha ucuza daha çok mal üretilmeye başlandı.

Buhar gücüyle çalışan lokomotiflerin, gemilerin yapılması, yeni yol ve kanalların açılmasını sağladı. Ulaşım kolaylaştı. Ulaşımın kolaylaşması, uzak ülkelerden bol ve ucuz ham madde getirilmesini sağladı. Bu durum iç ve dış ticareti geliştirdi.

Ticaretin gelişmesi, hammadde ve mamul maddelerin **ucuza taşınma** gereğinin ortaya çıkması demiryollarının yapılmasına, sermaye ve eğitilmiş insan gücüne ihtiyaç duyulmasına neden olmuştur.

Sanayi İnkılabının Sonuçları

1) Üretimde aletin yerini makine aldı ; seri üretime geçildi

2) Üretim patlaması yaşandı; uluslararası ticaret hızlandı

3) Büyük şirketler kuruldu: sermaye birikimi daha da yoğunlaştı.

4) Pazar ve hammadde ihtiyacı artmış, sömürgecilik yeni bir boyut kazanmıştır.

5) Büyük üniteli fabrikalar kuruldu; yeni bir sosyal sınıf doğdu.

Çiftçi

Esnaf

Tüccar

Örnek Soru

-Avrupa'da Sanayi İnkılâbı'yla birlikte küçük atölyeler yerlerini büyük fabrikalara bırakmış, bu durum üretimin artmasına neden olmuştur.

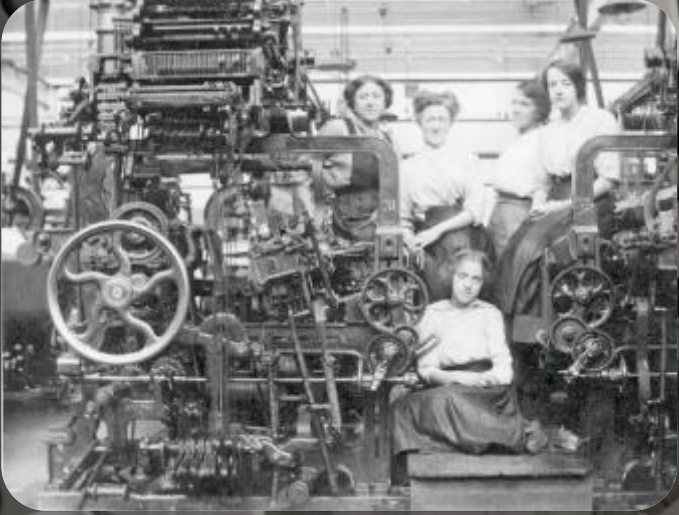
-Sanayi İnkılâbı'yla birlikte fabrikalar için gerekli olan hammadde ihtiyacının artması, aşağıdaki gelişmelerden hangisine neden olmuştur?

A) İpek ve Baharat yolları önem kazanmıştır.

B) Soylular güç kazanmıştır.

C) Sömürgecilik rekabeti hızlanmıştır.

D) Osmanlı Devleti'nin ihracatında artma meydana gelmiştir.

Erkek işçiler yanında, hatta onların yerine (daha ucuza çalıştıkları için) çocuk ve kadınlar çalıştırılmaya başlandı. 20 saate kadar varan iş saatleri küçük çocuk ve kadınları eziyordu.

İşçi sınıfı ortaya çıkmıştır.

Köyden kente göç başladı; kentleşme hızlandı;
dünyanın ilk gecekonduları meydana geldi

ÖRNEK SORU

Bursluluk 2020

Sanayi İnkılabı sonucunda şehirlerde çok sayıda fabrika kuruldu. Şehirler hızla arlan fabrikaların işçi ihtiyacı nedeniyle göç alarak büyüdü. Daha iyi şartlarda yaşamak isteyen köylüler şehirlere göç etmeye başlayınca köylerde nüfus azalırken şehirlerde nüfus artışı gerçekleşti.

Bu metinde Sanayi İnkılabı'nın aşağıdaki alanlardan hangisine etkisi vurgulanmıştır?

A) Sosyal

B) Bilimsel

C) Dini

D) Siyasi

Öğreten soru

Bursluluk 2019

Aşağıdakilerden hangisi Sanayi İnkılabı sosyal sonuçlarından biridir?

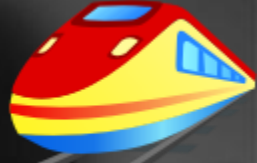
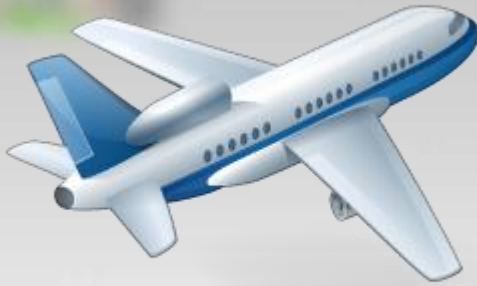
A) Üretim alanı genişlemiştir

B) Üretilen ürün miktarı artmıştır.

C) Çekirdek aile yaygınlaşmıştır.

D) Bilime dayalı teknikler geliştirilmiştir.

Uluslararası ekonomik ve kültürel ilişkiler arttı

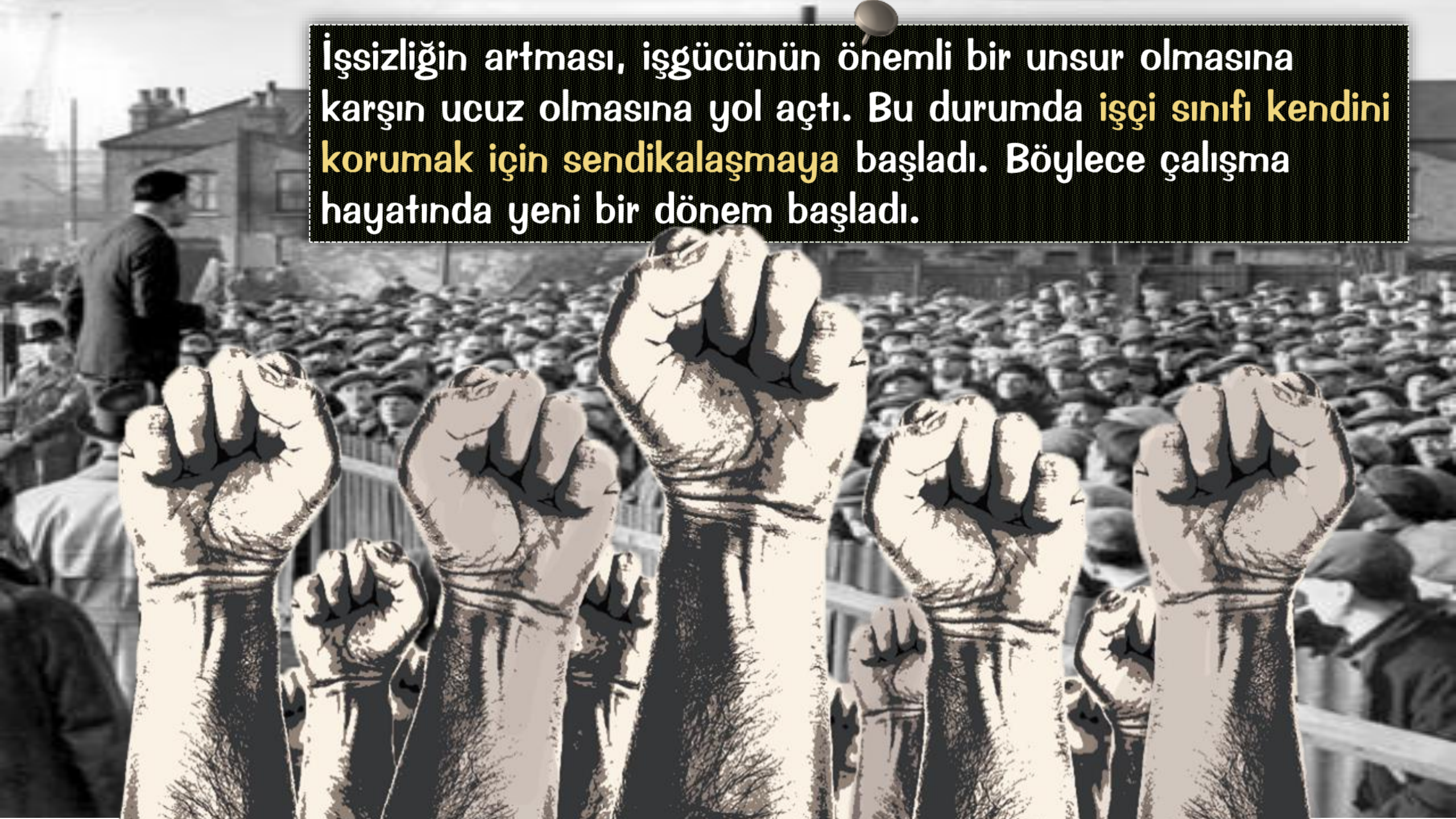

Emek ve sermaye arasında çelişkiler yoğunlaştı; işsizlik bir yandan artarken öte yandan teknoloji alanlarında yeni yenilikler görüldü.

İşsizliğin artması, işgücünün önemli bir unsur olmasına karşın ucuz olmasına yol açtı. Bu durumda **işçi sınıfı kendini korumak için sendikalaşmaya** başladı. Böylece çalışma hayatında yeni bir dönem başladı.

BURSLULUK 2015

Aşağıdakilerden hangisi Sanayi İnkılabı'yla ortaya çıkan işçi sınıfının sorunlarını çözmek ve haklarını korumak amacıyla kurulmuştur?

A) Şirketler

B) Sendikalar

C) Kooperatifler

D) Üniversiteler

Sanayi inkılabı tarımsal üretim faaliyetlerinin kolaylaşmasına katkıda bulunmuştur.

Osmanlı küçük esnafı ve
Lonca teşkilatı çökmüştür.

Osmanlı ülkesi, kapitülasyonların da etkisiyle açık pazar haline gelmiştir.

Örnek Soru

Sanayi devrimi sonrasında Avrupa'da büyük fabrikalar kurulmuş ve üretim artmıştı. Ucuzca üretilen mallar satabilmek için yeni pazarlar aramaya başlamışlardı. Bu da Avrupa devletleri arasında rekabeti arttırmıştır. Buna göre aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'ni olumsuz etkilememiştir?

- A) Loncaların önemini kaybetmesi.
- B) Yerli mallarının ucuz Avrupa mallarıyla rekabet edememesi.
- C) El tezgâhlarının yavaş yavaş kapanması.
- D) Akdeniz limanlarının öneminin artması

Örnek Soru

Sanayi devrimi ve birçok Avrupa ülkesinin kapitülasyonlardan yararlanması ile Osmanlı Devleti açık Pazar haline gelmiştir. Bu durum Osmanlı Devleti'nde aşağıdaki gelişmelerden hangisine neden olmuştur?

- A) Sınıf farklılıklarının ortaya çıkmasına.
- B) Toprak kayıplarının artmasına.
- C) İthal malların iç piyasaya egemen olmasına.
- D) Bilimsel gelişmelerin yaşanmasın

Pazar ve hammadde arayışı, devletler arası rekabete, bu rekabet bloklamalara, neticede I. ve II. Dünya savaşlarına sebep olmuştur

Örnek Soru

-Sanayi devrimi ile büyük fabrikalar kurulmuş, bu durum da ucuz ve seri üretimin başlamasına neden olmuştur.

Sanayi devriminin aşağıdaki sonuçlardan hangisi I. Dünya Savaşı'na ortam hazırlamıştır?

- A) Sömürgecilik anlayışının yaygınlaşması.
- B) Köyden kente göçün hızlanması.
- C) Şehir nüfusunun artması.
- D) İşçi sınıfının ortaya çıkması

Örnek Soru

-İşçi sınıfı ortaya çıktı.

-Ham madde ve Pazar ihtiyacı arttı.

Yukarıda verilenler aşağıdakilerden hangisi ile gerçekleşmiştir?

A) Rönesans

B) Coğrafi Kesifler

C) Fransız İhtilali

D) Sanayi inkılabı

“ 7. SINIF ”

FRANSIZ İHTİLALİ

7.2.3. Avrupa'daki gelişmelerde bağlantılı olarak Osmanlı Devleti'ni değişime zorlayan süreçleri kavrar.

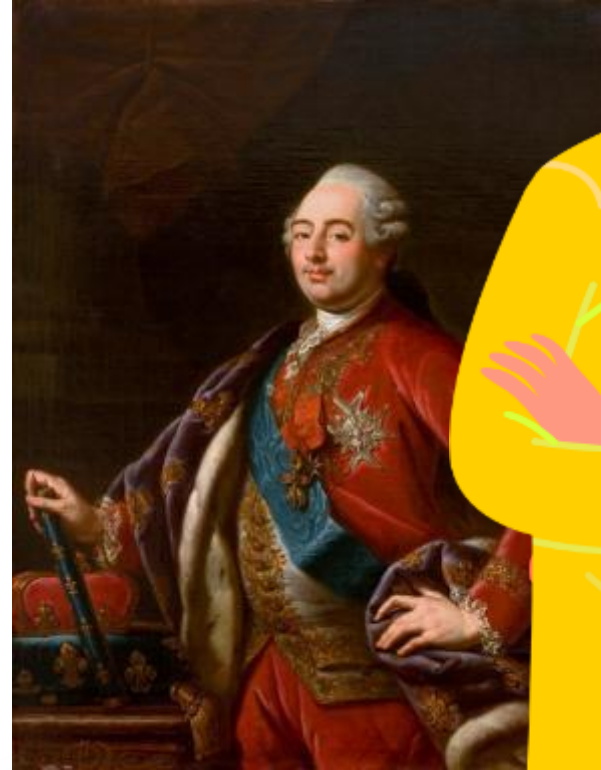

Fransız İhtilali'nin nedenleri

Fransa'nın mutlakiyetle yönetilmesi ve krallık rejiminin baskısı karşısında halk ezilmiştir.

Amerika ve İngiltere'de kurulan devletlerin demokratik yönetimler sonucu halkına geniş özgürlükler vermiştir. Fransız halkı da çevresindeki ülkelerde gördüğü bu yönetime özenmiştir.

BASKI

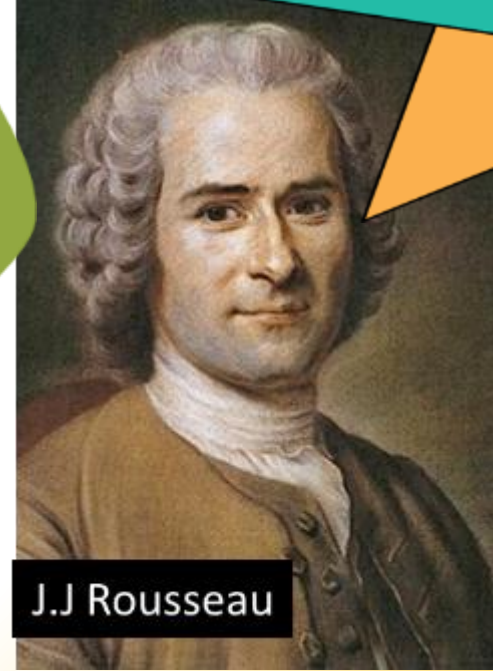
Fransız İhtilali'nin nedenleri

Fransız aydınlarından Montesquieu, Volter, J.J Russo, Diderot ve Voltaire'in yazdıkları eserlerde mevcut rejimin eleştirilmiş ve çözüm yollarının ileri sürülmüştür. Aydınların bu düşünce tarzları haklın krallığı ve rejime olan tepkisini arttırmıştır.

AYDINLAR

J.J Rousseau bütün insanların eşit olduğuna ve halkın söz sahibi olduğu bir yönetim biçiminin hayata geçirilmesi gerektiğini savunmuştur.

J.J Rousseau

Fransız İhtilali'nin nedenleri

Fransa'da soylular ve rahipler geniş imtiyazlara sahipken, ülke halkının toplumsal olarak hiçbir hakka ve değere sahip olamaması halkı olumsuz yönde teşvik etmiş ve isyan noktasına getirmiştir. Kısıtlı haklara sahip olan köylüler burjuvaları desteklemiştir.

Eşitsizlik

Fransız İhtilali'nin nedenleri

Fransa'nın katıldığı savaşlarda ülke ekonomisinin bozulması sonucunda halkın geçim sıkıntısı giderek artmıştır. Ekonomik problemlerin bir türlü aşılamaması ve savaşlarda harcanan paralar halktan ağır vergilerle karşılanmaya çalışılması sonucunda halk isyan edecek duruma gelmiştir.

Ekonomi çöküyor

1789 yılında Fransız ekonomisi zor durumdaydı. Kral XVI. Louis (Luis) vergilerin artırılmasını isteyince, soylular parlamentonun toplanmasını talep ettiler. Halkın temsilcileri parlamento toplantısında bir anayasayla krallığın yetkilerinin sınırlandırılmasını, vergilerin azaltılmasını ve halkın da yönetimde söz sahibi olmasını istediler.

Bu taleplerin kral tarafından kabul edilmemesi ile başlayan olaylar sokaklara yayıldı. Orta gelir grubundan halk monarşiye karşı savaş açtı.

**İSTEKLER
OLMAZLAR**

Fransız İhtilali, 14 Temmuz 1789 yılında **Bastil Hapishanesi'nin** isyancılar tarafından basılmasıyla başladı. Mahkumlar serbest bırakıldı ve buradaki silahlar ele geçirilerek ihtilalde kullanıldı.

İSYANNNNN

*Halk, işçi sınıfı, krala,
kralın ailesine, soylulara,
zenginlere ve din
adamlarına karşı
ayaklandılar.*

EŞİTSİZLİĞE KARŞI BAŞKALDIRI

İNSAN VE VATANDAŞ HAKLARI BİLDİRİ

Fransız ihtilalciler İnsan ve Vatandaş Hakları Bildirisini ilan ettiler. İlan edilen bildiride şu hususlar vurgulandı:

“İnsanlar hakları bakımından hür ve eşit doğarlar ve öyle kalırlar. Bu haklar hürriyet, mülkiyet, güvenlik ve zulme karşı direnme haklarıdır.

Her türlü egemenlik esas olarak millettendir. Her vatandaş hür bir şekilde konuşabilir, yazabilir ve yayında bulunabilir.”

FRANSIZ İHTİLALİ'NİN SONUÇLARI

01

EĞEMENLİK

Bu halk hareketleri Fransa'da *MONARŞİ* rejiminin yıkılıp yerine cumhuriyetin kurulmasına neden oldu. Egemenliğin halka ait olduğu kabul edildi.

02

EŞİTLİK

EŞİTLİK, ÖZGÜRLÜK, VE ADALET ilkeleri yaygınlaşmaya başladı.

03

ZEKÂ

Şahsi güçlere, zekaya ve girişim yeteneğine ortam hazırladı.

04

YENİÇAĞ

Fransız İhtilali, sonuçları bakımından evrensel olduğundan Yeniçağ'ın sonu *YAKINÇAĞ'*ın başlangıcı kabul edildi .

FRANSIZ İHTİLALİ'NİN SONUÇLARI

05

Siyasi birlik

Dağınık halde bulunan milletler, **SİYASİ BİRLİKLERİNİ KURMAYA** başladılar.

06

SINIRLAR

Fransa'dan yayılan bu fikirler dünya **SİYASİ HARİTASININ** değişmesine neden oldu.

07

Çok uluslu

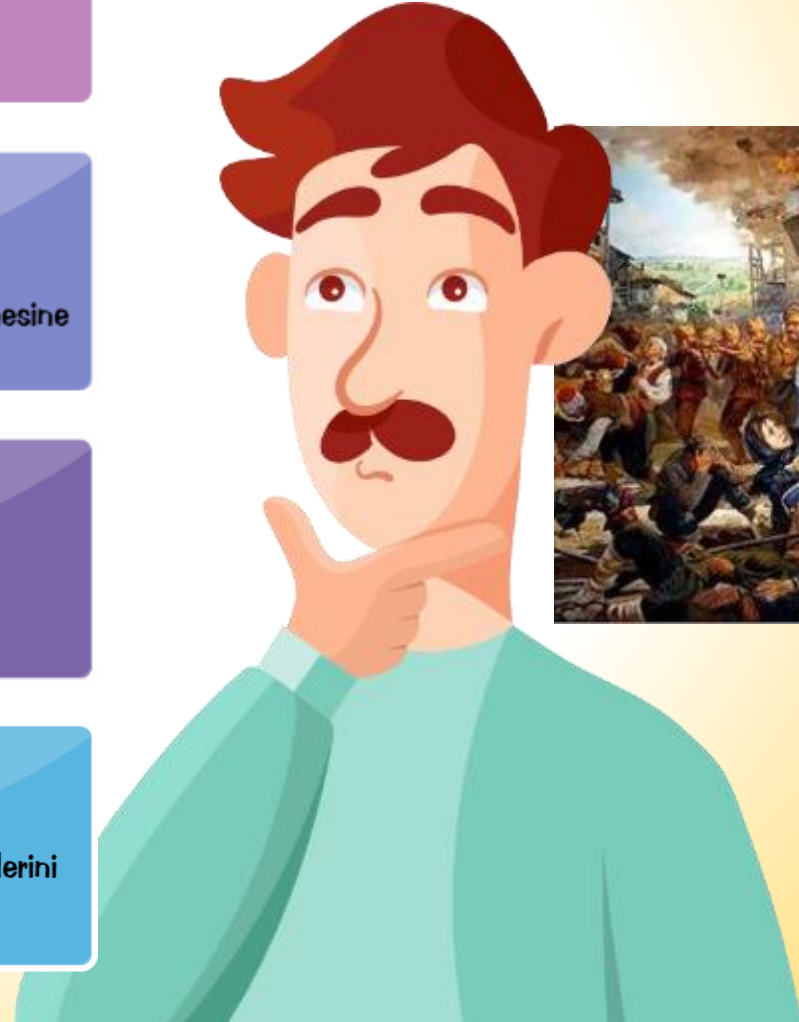
Fransız İhtilali ile dünyaya yayılan **MİLLİYETÇİLİK FİKRİ**, Osmanlı Devleti gibi **ÇOK ULUSLU OLAN DEVLETLERİ** olumsuz etkiledi.

08

İSYANLAR

Bazı milletler, milliyetçilik fikrine kapılarak kendi bağımsız devletlerini kurmak istediler. Bu milletler Osmanlı Devleti'nin ekonomik ve siyasi sıkıntılarından faydalanarak **İSYANLAR** başlattılar

SIKINTILAR

OSMANLI AYDINLARI

FRANSIZ İHTİLALİ'NİN SONUÇLARI

09

YÖNETME

Fransız İhtilali Osmanlı Devleti'ni derinden etkileyerek çok uluslu olan devleti **YÖNETMEYİ ZORLAŞTIRDI**.

10

TANZİMAT

Fransız ihtilalinden etkilenen bazı Osmanlı aydınları sayesinde demokrasi hareketleri başladı. Bu sayede **1839 TANZİMAT FERMANI'NA** giden siyasi gelişmeler yaşandı.

11

İSLAHAT

Sonrasında da Müslüman olmayan Osmanlı halkının devlete bağlılıklarını artırmayı amaçlayan **İSLAHAT FERMANI YAYINLANDI (1856)**.

Aşağıdakilerden hangisi Fransız İhtilali'nin evrensel sonuçlarından biri değildir?

A) Eşitlik, adalet ve özgürlük önem kazanmıştır.

B) Fransa'da yönetim şekli değişmiştir.

C) Milliyetçilik fikri çok uluslu devletleri olumsuz etkilemiştir.

D) Monarşi rejimi yıkılarak cumhuriyet yönetimine geçişler olmuştur.

Osmanlı Devleti birçok milletten oluşan çok uluslu bir yapıya sahiptir. Avrupa'da meydana gelen gelişmeler sonucunda bu milletler bağımsız olmak için isyan etmişlerdir. Bu durum karşısında Osmanlı Devleti çeşitli fikir akımlarıyla dağılmaktan kurtulmaya çalışmıştır.

Verilen bilgilere göre, Osmanlı Devleti'ni olumsuz etkileyen Avrupa'daki temel gelişme aşağıdakilerden hangisidir?

A) Rönesans

B) Reform

C) Fransız İhtilali

D) Sanayi İnkılabı

DOĐRU YANLIŐ

Osmanlı Devleti sanayi inkılabından olumlu etkilendi.

Avrupalı devletler fabrikalarda ucuz ve seri üretim gerçekleştirirken Osmanlı Devleti atölye benzeri küçük işletmelerde üretim yapmaktaydı.

Sanayi İnkılabı sonucunda şehirlerde alt yapı sorunları, çevre kirliliği ve çarpık kentleşme sorunları ortadan kalkmıştır.

Sanayi İnkılabı ilk olarak İtalya'da başladı.

Osmanlı devletinde daha yüksek maliyetli yerli ürünlerin Avrupalı ürünlerle rekabet gücü azaldı.

Fransız İhtilali ile adalet, eşitlik, özgürlük, insan hakları, demokrasi, milli irade ve milliyetçilik gibi düşünceler ortaya çıkmıştır.

Milliyetçilik düşüncesi çok uluslu imparatorluklarda azınlık isyanlarına ve parçalanmalara neden olmuştur.

Osmanlı Devleti Fransız İhtilalinden etkilenererek demokratikleşme çalışmaları başlatmıştır.